

Dit handelsmerk is aangebracht
op den arm van elke
Singer naaimachine.

Form K5247
Hol.
(002)

Bewaar dit boekje zorgvuldig,
om het geregeld te kunnen
randlezen.

AANWIJZINGEN
VOOR HET GEBRUIK DER
SINGER* NAAIMACHINES

Klasse 201K
(BEHALVE 201K2)

**MET ROTEERENDEN GRIJPER,
VOORUIT EN ACHTERUIT TRANSPORTEEREND,
VOOR HUISHOUELIJK GEBRUIK**

Indien U naalden,
olie of stalen
nodig heeft, of
als Uw machine
gerepareerd moet
worden,

behoeft U slechts
naar de roode "S"
uit te zien. In
elke stad zijn
Singer winkels.

SINGER MAATSCHAPPIJ N.V.

Alle rechten voorbehouden.

Gedrukt in Gr. Brittannië.

WAARSCHUWING.

Het is noodzakelijk, dat Uwe machine goed gesmeerd wordt gehouden, overeenkomstig de aanwijzingen op blz. 14 tot 16 van dit boekje.

Singer olie, die speciaal voor naaimachines wordt geprepareerd, is verkrijgbaar in blikken busjes, bedrukt met de welbekende roode Singer "S."

Singer naalden zijn voorzien van het ingeslagen handelsmerk SIMANGO* der Maatschappij en worden verkocht in groene zakjes, ook met de roode Singer "S" er op.

Naalden in verpakking, aangevende: "Voor Singer Machines" zijn geen naalden van Singer fabrikaat.

Indien Uwe machine eens moet worden nagezien of gerepareerd, wend U dan alleen tot een Singer winkel of Singer vertegenwoordiger, anders loopt U de kans, dat ze onherstelbaar wordt bedorven.

Wij repareren alle typen naaimachines en ruilen ook in.

Form K 5247

Aan allen, die er belang bij kunnen hebben :

Het onrechtmatig aanbrenge van het handelsmerk "Singer," of welk ander handelsmerk van The Singer Manufacturing Company dan ook (zijnde alle wettig geregistreerde handelsmerken) op iedere machine, die - in welk opzicht dan ook - gerepareerd, rebuilt, nagezien of veranderd is, buiten de Singer fabriek of een erkend Singer filiaal om, is verboden.

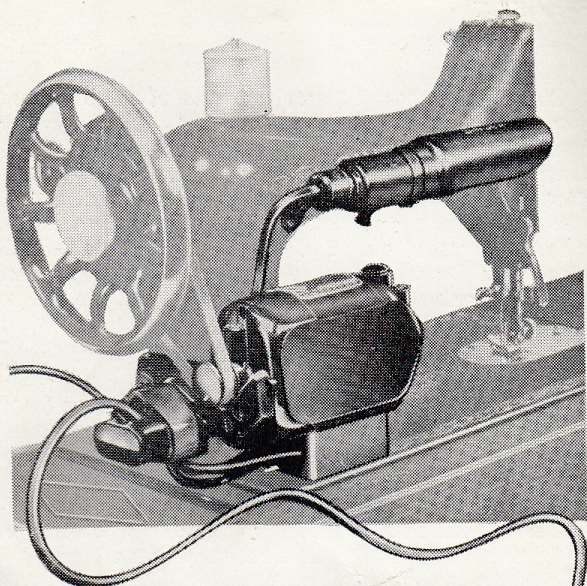
SINGER SERVICE.

Nu U Uwe nieuwe Singer naaimachine heeft gekocht, stellen wij er prijs op, dat U niet het gevoel krijgt, dat de relatie met ons thans tot een einde is gekomen.

De volgende aanwijzingen zijn zoo gesteld, dat iedereen ze gemakkelijk verstaat en we zouden U willen aanraden, ze goed te bestudeeren, opdat U uit Uwe machine hale, hetgeen er in zit en er plezier aan beleeft. Mocht U echter nog verdere hulp noodig hebben, dan zouden wij U willen verzoeken, bij den Singer winkel ter plaatse aan te loopen, waar men U steeds gaarne advies zal geven in het gebruik van iedere Singer machine en haar apparaten.

Wij hopen tevens, dat de Singer winkel altijd Uw toevlucht moge zijn voor naaigerei en service. Alleen daar, of bij gemachtigde Singer vertegenwoordigers, kunt U echte Singer olie, garen, naalden enz. koopen, die alle zoo gewichtig zijn bij het behalen van de beste resultaten met Uwe naaimachine.

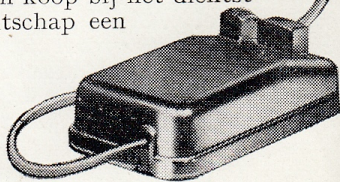
* Een handelsmerk van
THE SINGER MANUFACTURING CO.

Verander Uw hand- of trapmachine in een snelle, complete elektrische machine, die geen inspanning meer vereist.

Eén schroef bevestigt de Singer Motor. De gemakkelijk bereikbare voetweerstand start en stopt de motor onmiddellijk en regelt de snelheid. De Singerlamp wordt ook met één schroef bevestigd en geeft daar licht, waar dit het meest noodzakelijk is...op het naaiwerk. Aanschouw, probeer en koop bij het dichtstbijzijnde Singer Agentschap een

**SINGER
motor en
Singerlamp**

Het afzetten van het vliegwiel.

Door deze vinding is het mogelijk, dat het vliegwiel vrij draait om spoelen te winden en zich met de juiste beweging van het trappen vertrouwd te maken, zonder dat het naaimechanisme werkt. Om het vliegwiel buiten werking te stellen, houdt men het met de linkerhand vast en met de rechterhand draait men de vrijloopschijf naar zich toe, zoals Fig. 1 aantoont.

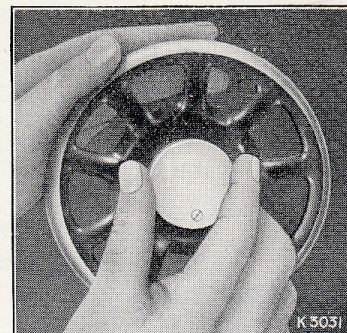

Fig. 1.

De behandeling der trapmachine.

Nadat men het vliegwiel buiten werking heeft gesteld, zet men beide voeten op de trede, draait het vliegwiel naar zich toe en laat de voeten de hierdoor ontstaande beweging van de trede licht meemaken. Dit zet men voort, tot men een regelmatige en gemakkelijke beweging heeft verkregen en men de machine met behulp van de trede weder in beweging kan brengen, zonder dat het vliegwiel den verkeerden kant opgaat.

Als men zich met het trappen vertrouwd heeft gemaakt, zet men het vliegwiel weer vast, door de vrijloopschijf van zich af te draaien en legt een stuk stof onder den persvoet (12, Fig. 9). Nu laat men den persvoet door middel van den persvoetstanghefboom (15, Fig. 9) neer, brengt de machine, zonder draad in de naald, weder in beweging en oefent zich op deze wijze, tot men de stof naar behoren kan leiden.

De behandeling der handmachine.

Zet het vliegwiel vast (zie Fig. 1) en leg een stuk stof onder den persvoet (12, Fig. 9). Laat den laatste vervolgens neer door middel van den hefboom (15, Fig. 9). **Men draaie nu het handvatsel van zich af**, om de machine - zonder ingeregen te zijn - te laten loopen, totdat men in staat is, de stof met de linkerhand te leiden.

Hoe men zich een volmaakte werking der machine verzekert.

Het vliegwiel moet steeds naar U toe draaien.

Laat de machine nooit loopen, wanneer de persvoet omlaag staat, of de naald is ingeregen, behalve bij het naaien.

De schuifplaat boven de spoel moet gesloten blijven.

Het uitnemen van de spoel.

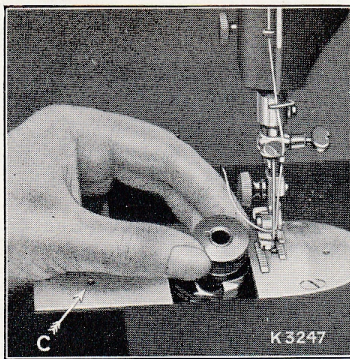

Fig. 2.

Trek de schuifplaat (C) in de hoofdplaat van de machine naar links open en verwijder de spoel met duim en wijsvinger van de linkerhand, zoals afgebeeld in Fig. 2.

Het spoelwinden.

(Zie Fig. 3)

Zet het vliegwiel af (zie Fig. 1) en zet een klos garen op de pen (1). Doe een leeg spoeltje op de as (3) en draai eerstgenoemde, totdat het gat aan de rechterzijde contact maakt met het pinnetje in de askraag. Trek den draad onder en tusschen de spanningschijven (2) en rijg hem, van binnen uit, door het gaatje aan de linkerzijde van de spoel en houd het einde van den draad vast. Oefen nu een benedenwaartsche druk op den winder, waarna de klink (4) zal vallen en het wielte (6) tegen den uitstekenden rand van het vliegwiel houden. Draai het laatste naar U toe, totdat enkele windingen verkregen zijn en breek dan het einde van den lossen draad af. Laat de machine loopen, tot het spoeltje vol is, waarna de spoelwinder automatisch stopt. Vervolgens wordt het vliegwiel weer vastgezet voor naaien.

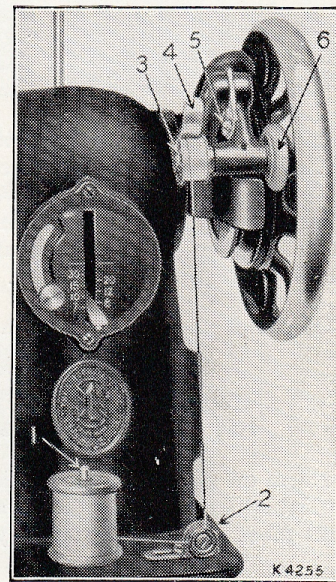

Fig. 3.

Indien de druk van het wieltje (6) tegen den uitstekenden rand van het vliegwiel onvoldoende is voor het winden van het spoelklosje, zoo drukke men den winder neer, totdat de klink (4) naar beneden valt en hem vasthoudt; vervolgens draaie men de schroef (5) los.

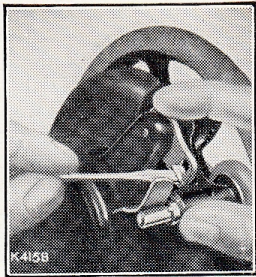

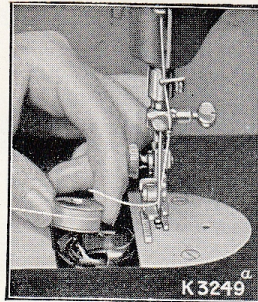
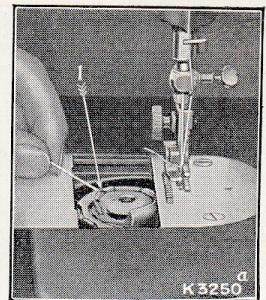
Fig. 3a.

Met den wijsvinger drukt men de bovenzijde van het plaatje met gleuf zoover mogelijk terug (zie Fig. 3a), tegelijkertijd met den duim den winder tegen den uitstekenden kant van het vliegwiel duwend. Alsdan draait men de schroef (5) stevig aan. Daarna licht men de klink weer op, om het contact van den winder met het vliegwiel op te heffen.

Ook onder het naaien kan men spoelen winden.

Het inzetten van de spoel en het inrijgen van de spoelhuls.

Neem de spoel tusschen duim en wijsvinger van de linkerhand, waarbij de draad van rechts naar links moet afloopen, zooals afgebeeld in Fig. 4.

Fig. 4.
Het inzetten van de spoel.Fig. 5.
Het inrijgen van de spoelhuls

Leg de spoel in de spoelhuls en trek den draad in de gleuf (1), zooals Fig. 5 toont.

Trek den draad naar U toe tusschen de spoelhuls en de spanningveer, tot hij door de inkeping (2) in de spoelhuls gaat, zooals afgebeeld in Fig. 6.

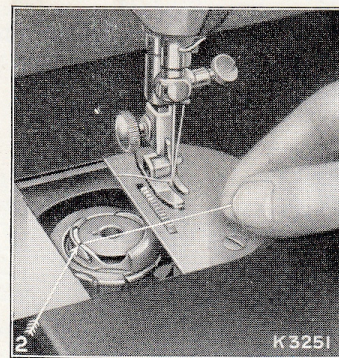

Fig. 6. Ingeregen spoelhuls.

Sluit de schuifplaat vervolgens, zooals afgebeeld in Fig. 7.

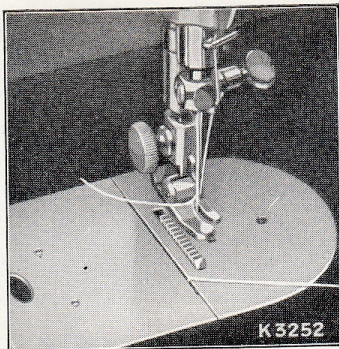

Fig. 7. Het inrijgen van den onderdraad voltooid.

Het inzetten van de naald (Zie Fig. 8).

Laat de naaldstang op haar hoogste punt komen en draai de knopschroef (A) los. Houd de naald in de linkerhand, **met de platte kant naar links** en steek haar zoo hoog mogelijk in den naaldhouder (B), links van den draadgeleider. Draai de knopschroef daarna weer vast.

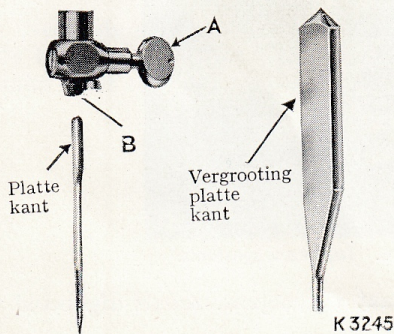

Fig. 8.
Stand van
naald in
naaldhouder.

Het inrijgen van den bovendraad (Zie Fig. 9).

Draai het vliegwiel, tot de draadhefboom (5) op zijn hoogste punt staat. Zet een klos garen op de garenpen, bovenop de machine en leid den draad over den geleider (1), omlaag, van rechts naar links onder en tusschen de spanningschijven (2). Houd den klos vast om te verhinderen, dat hij draait en trek met de andere hand den draad op tegen de veer (3) en naar rechts, tot hij in de vork (4) schiet. Vervolgens gaat de draad naar boven, van rechts naar links door het gat in den draadhefboom (5), omlaag in geleider (6), in geleider (7), in geleider (8) en **van rechts naar links** door het oog van de naald. Trek den draad ongeveer 10 cm. door om mede te beginnen.

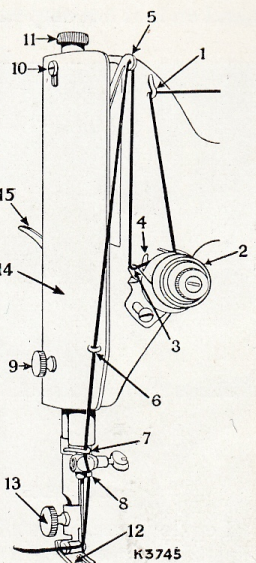

Fig. 9.

Om goede resultaten te bereiken, is het beslist noodzakelijk, dat de naald, die wordt gebruikt, de dikte heeft, die aan de binnenzijde van den omslag staat aangegeven voor het nummer katoen-, linnengaren of zijde. Indien ruw of ongelijk garen wordt gebruikt, of indien het moeilijk door het oog van de naald loopt, zal de machine niet bevredigend werken.

De Singer naaldinrijger bespaart tijd en moeite, stelt Uw geduld niet op de proef en is onschatbaar voor hen, die een gebrekkig gezicht hebben.

De voorbereiding tot het naaien.

Houd het eind van den bovendraad in de linkerhand en laat het slap hangen tusschen naald en hand.

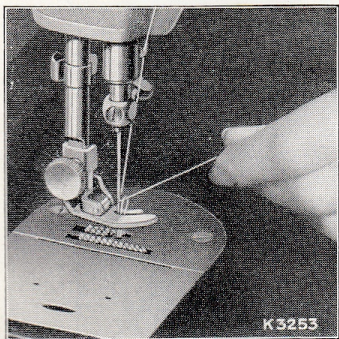

Fig. 10.

Draai het vliegwiel naar U toe, tot de naald omlaag gaat en weer omhoog komt tot op haar hoogste punt. Trek aan den draad, dien U vasthoudt en de onderdraad zal tegelijk naar boven komen door het gat in de steekplaat, zooals Fig. 10 laat zien. Leg beide einden draad naar achteren onder den persvoet.

Hoe men begint te naaien.

Leg de te naaien stof onder den persvoet, laat den laatste neer en begin te naaien door het vliegwiel naar U toe te draaien.

ATTENTIE.—Tracht niet de transporteerling te helpen door aan de stof te trekken, aangezien hierdoor de naald zou buigen en dientengevolge breken. De machine transporteert zonder eenige hulp.

Het wegnemen van het werk.

Laat den draadhefboom (5, Fig. 9) tot op zijn hoogste punt omhoog komen en licht den persvoet (12, Fig. 9) op. Schuif het werk naar achteren en naar links weg en snijd de draden af door middel van den draadafsnijder boven den persvoet. Laat de einden der draden ongeveer 10 cm. onder en achter den persvoet liggen.

Het regelen van de spanningen.

(Zie Fig. 11).

Juiste steek.

Voor gewoon naaiwerk moeten de spanningen op boven- en onderdraad gelijk zijn, zoodat beide draden midden in de stof met elkaar worden verbonden, als aangegeven hierboven.

Indien een van beide spanningen sterker is dan de andere, zal een onjuiste steekvorming daarvan het gevolg zijn en wel :

Zóó, als de bovenspanning te vast is.

Zóó, als de bovenspanning te los is.

Dunne stoffen vereischen een lichte spanning, terwijl zware materialen meer spanning moeten hebben, om een volmaakten steek te verkrijgen.

De bovendraadspanning mag alleen worden geregeld, als de persvoet omlaag staat.

Een juiste steek kan gewoonlijk worden verkregen, door alleen de spanning op den bovendraad te veranderen.

Laat den persvoet neer en draai vervolgens de stelmoer (A) voor meer of minder spanning.

De flens van den spanning-aanwijzer (B) is gemerkt met cijfers van 0 tot 9, die de verschillende graden van spanning aangeven, die verkregen kunnen worden. Door notitie te nemen, van het betreffende cijfer tegenover de streep op den

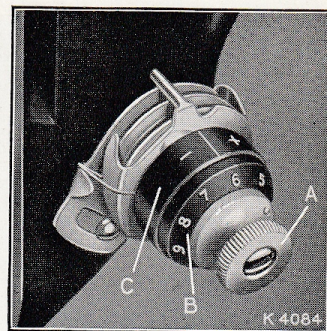

Fig. 11.

aanwijzer, als hij op de juiste spanning voor het onderhanden werk staat, kan men gemakkelijk een ander cijfer kiezen, indien men tot een andere soort stof overgaat. De hooge cijfers geven toenemende spanning aan en de lage cijfers een mindere spanning. De spanningaanwijzer (C) is gemerkt met de teekens + en —, die de te draaien richting van de stelmoer (A) aanwijzen voor meer of minder spanning.

Daar alle machines zuiver afgesteld zijn, alvorens zij de fabriek verlaten, is het zelden noodzakelijk, de onderspanning te veranderen. Mocht dit echter toch noodig zijn, dan draait men de grootste schroef in de spanningveer aan den buitenkant van de spoelhuls (zie Fig. 17) vaster aan voor meer spanning, of men draaie de schroef lossier voor minder spanning.

Gebruik altijd garen overeenkomend met de dikte van de naald. Zie tabel op blz. 3 van omslag.

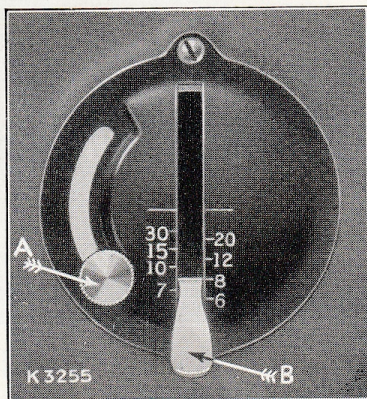

Fig. 12.

Het regelen van de steeklengte en van de richting der transportering.

(Zie Fig. 12)

Draai knopschroef (A) los en druk haar omlaag tot onder aan de gleuf; beweeg hefboom (B), tot

z'n bovenkant op gelijke hoogte staat met het cijfer, dat het aantal steken aangeeft, hetwelk men per $2\frac{1}{2}$ cm. wenscht te maken. Schuif schroef (A) zoo ver mogelijk omhoog en draai haar vast. Op deze wijze gesteld, zal de machine het aangegeven aantal steken maken in voorwaartsche richting. Indien men in tegengestelde richting wil stikken, zoo duwe men hefboom (B) zoo ver mogelijk omhoog en de machine zal hetzelfde aantal steken maken in achterwaartsche richting.

Aaneenrijgen.

Draai de bovenspanning los en stel den steekregulateur op No. 6, den grootsten steek. De steken worden dan weer gemakkelijk uit het materiaal verwijderd.

Rijgsel met de machine gemaakt, is sterker en gelijkmatiger en wordt veel sneller gedaan dan met de hand.

Hoe men den druk van den persvoet verandert.

Voor gewoon huishoudelijk naaiwerk behoeft de druk van den persvoet zelden veranderd te worden. Bij het naaien van dunne zijde en andere lichte stoffen moet men den druk iets verminderen, door de knopschroef (11, Fig. 9) twee of drie slagen omhoog te draaien. Om den druk te vermeerderen, draait men de knopschroef een paar slagen omlaag.

Het maken van een hoek.

Houd de machine stil, als de naald omhoog komt, maar nog in de stof zit. Zet den persvoet omhoog en draai het werk, de naald daarbij als spil gebruikend. Laat den persvoet daarna weer neer.

Het naaien van flanel of schuine naden.

Gebruik een korten steek en eene zoo licht mogelijke bovenspanning, zoodat het stiksel voldoende los zit om het rekken van de stof te verdragen.

Het smeren van de machine en van het trap- toestel.

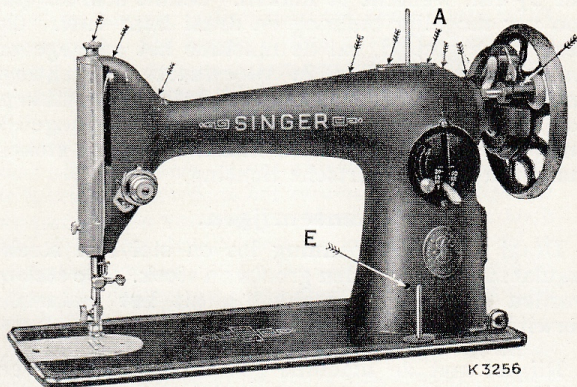

Fig. 13.

Om een soepele gang van de machine te bevorderen, moet men ze smeren, zoodat alle bewegende en met elkaar in contact komende deelen met een vlies olie bedekt zijn. **Men late deze nimmer droog worden.**

Wordt de machine voortdurend gebruikt, dan moet ze dagelijks worden gesmeerd, terwijl bij matig gebruik een smering nu en dan voldoende is. Een druppel olie aangebracht op de punten, die met pijltjes zijn aangeduid in Fig. 13 tot 16a, is voldoende. Onder het smeren moet de tuit van de oliekan goed in de oliegaatjes worden gehouden.

Het is van groot belang, dat olie wordt toegevoegd op de met "A" gemerkte plaats in Fig. 13, als de naaldstang op haar hoogste punt staat.

Om het naaldstang-mechanisme te smeren, verwijdt men de knopschroef (9, Fig. 9) en draait de schroef (10, Fig. 9) lossier. Vervolgens schuift men de frontplaat (14, Fig. 9) naar boven over de schroef heen.

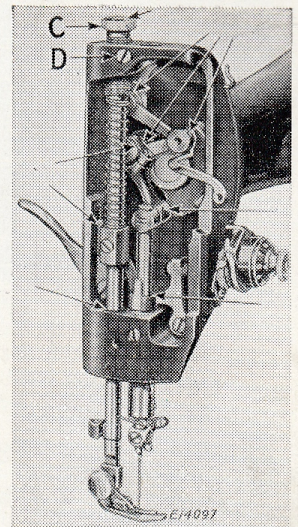

Fig. 14.

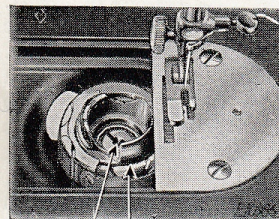

Fig. 15.
in het oliegaatje "B" in Fig. 15. Sluit de schuif-
plaat vervolgens.

Trek de schuif in de hoofdplaat van de machine naar links, terwijl de draadhefboom (5, Fig. 9) op z'n hoogste punt is. Geef de baan van den spoelhouder een druppel olie, zooals aangegeven door pijl "A" in Fig. 15 en doe ook eenige druppels in het oliegaatje "B" in Fig. 15. Sluit de schuifplaat vervolgens.

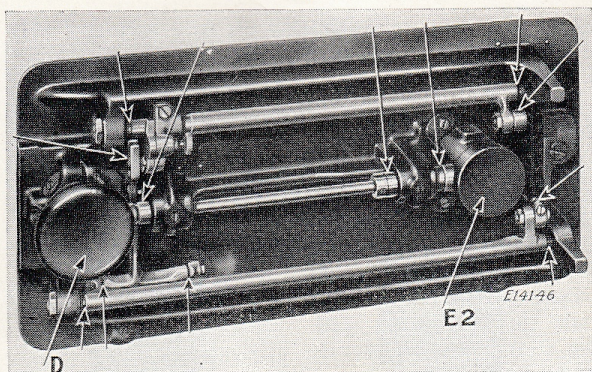

Fig. 16.

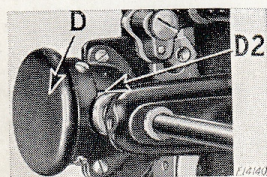

Fig. 16a.

De kamraderen bedekt door het kamraddeksel (E2, Fig. 16) worden gesmeerd door het olie-gaatje (E, Fig. 13). De kamraderen bedekt door het kamraddeksel (D, Fig. 16) worden gesmeerd door

de spleet juist boven dit deksel, zooals aangeduid met pijl (D2, Fig. 16a). Laat het vliegwiel na smering bij D2 naar U toe draaien, om de olie op deze kamraderen te verdeelen.

Om het traptoestel te smeren, doet men een druppel olie op de uiteinden der assen, waarop snaarwiel en trede loopen, zoomede op beide uiteinden van de trekstang, die de trede met het snaarwiel verbindt.

Laat de machine na het smeren enkele minuten snel loopen, opdat de olie tot alle wrijfpunten doordringt. **Verzuim hiervan zal de levetns-duur van Uwe machine bekorten en U las en ergernis veroorzaken.**

Gebruik steeds Singer olie. Slechte olie verstopt de olie-gaatjes, belemmert een goede werking en veroorzaakt een snelle slijtage van het mechanisme.

Het schoonmaken van het steekvorming mechanisme.

Na veelvuldig gebruik is het mogelijk, dat het steekvorming mechanisme in de hoofdplaat van de machine door pluksel verstopt raakt en aangezien zulks de juiste werking van de machine zou kunnen belemmeren, moet dit worden verwijderd.

Het is zelden noodzakelijk om de spoelhuls te verwijderen, ten einde die te ontdoen van opgehoopt pluksel, doch indien zulks toch noodig mocht zijn, moet de spoelhuls worden verwijderd en weer ingezet volgens de aanwijzingen hierna :

Het verwijderen van de spoelhuls. (Zie Fig. 17)

De spoelhuls kan gemakkelijk uit de machine verwijderd worden, zonder de steekplaat weg te nemen, doch ter verduidelijking zijn de steekplaat en de transporteur op de afbeelding gedeeltelijk uitgebroken.

Neem de spoel uit de spoelhuls. Draai het vliegwiel naar U toe, tot het uiteinde van den ring van den grijper (E) naar den voorkant van de machine gekeerd is, zooals afgebeeld. Steek het blad van den kleinen schroevendraaier in gleuf (C) tusschen den ring en den rand van de veer, zooals afgebeeld. Draai den schroevendraaier bij het naar beneden drukken een halven slag naar rechts, zoodat hij in de gleuf schiet en de veer ontspant. Houd het vliegwiel met de rechterhand vast om te voorkomen, dat het draait. Plaats den schroevendraaier met de linkerhand tegen den rand van de gleuf in den ring en draai dien rond in tegengestelde richting als waarin de grijper draait, totdat de ronde insnijding (B) tegenover de veer (D) staat. Ring en spoelhuls kunnen dan worden uitgenomen.

Het weder inzetten van de spoelhuls.

(Zie Fig. 17)

Om de deelen weer in elkaar te zetten, brengt ge eerst de spoelhuls op z'n plaats, met uitsteeksel (A) in de opening in z'n ligplaats onder den transporteur,

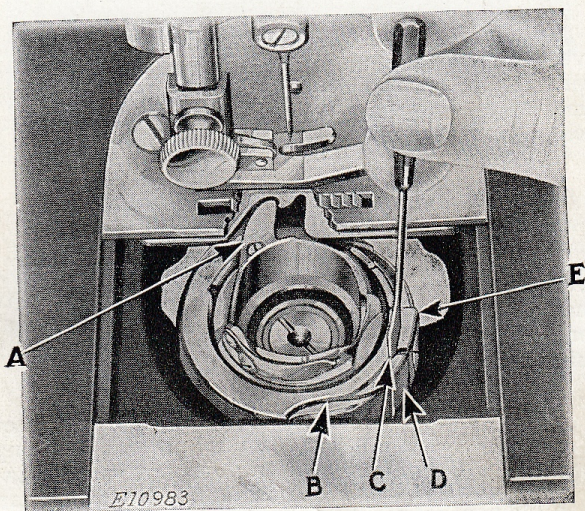

Fig. 17. Spoelhuls op z'n plaats.
(Steekplaat uitgebroken, om juiste ligging van uitsteeksel A te laten zien).

zoals afgebeeld. Draai de spoelhuls langzaam voor- en achterwaarts, om zeker te zijn, dat zij goed zit. Breng daarna den ring van den grijper (E) op z'n plaats, met de insnijding (B) tegenover de veer (D). Druk den ring in zijn positie en draai hem in de richting, waarin de grijper draait, totdat de veer hem in z'n juiste stand sluit. Zet er daarna de spoel weer in.

De riemafwerper.

Deze vinding vereenvoudigt het afnemen en opleggen van den riem. Om den riem af te nemen, drukt men den afwerper naar links (zie Fig. 18), daarbij tevens de trede in beweging brengende. Om den riem weder op te leggen, beweegt men de trede langzaam en zoodanig, dat het snaarwiel naar zich toe draait. Eén of twee omwentelingen van het snaarwiel zullen den riem weer op zijn plaats brengen.

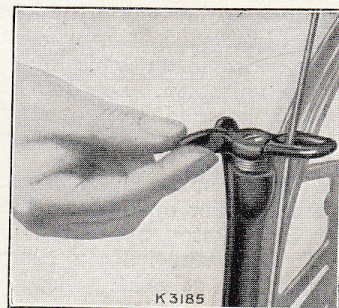

Fig. 18.

Stoppen (Zie Fig. 19).

Breng de naald op haar hoogste punt. Leg de machine om haar scharnieren achterover en draai knopschroef (A) zoo ver mogelijk uit. Druk hefboom (B) omlaag, zoodat schroef (A) in het bovenste gat (C) gedraaid kan worden. De schroef moet dan stevig worden aangedraaid. De transportering is nu buiten werking gesteld en zal de vrije beweging van het werk niet belemmeren. Breng de machine terug in haar oorspronkelijken stand. Breng de persvoetstang omhoog, verwijder den persvoet en bevestig den veerenden stopvoet No 121094, doch draai de knopschroef niet vast. Het te repareren voorwerp moet worden gespannen in een borduurhoepeltje en onder de naald geplaatst, door den rand iets te laten overhellen. Laat de persvoetstang door middel van den persvoetstanghefboom neer en regel de hoogte van het stopvoetje zoodanig, dat de ruimte tusschen het voetje en het werk juist voldoende is om het werk met de hand vrij te kunnen bewegen. Hierna moet de knopschroef vast worden aangedraaid. Het hoepeltje moet nu met de hand achterwaarts en voorwaarts worden

bewogen en het gat of de kapotte plek geheel met stiksel in ééne richting worden bedekt, alvorens het werk gedraaid en kruiselings bestikt wordt om de stop te voltooien. Draai na het stoppen schroef (A) weer in het onderste gat stevig vast en breng den persvoet weer aan voor gewoon naaiwerk.

Kousen, sokken, ondergoed, etc. kunnen veel gemakkelijker op de machine worden gestopt met het Singer stopapparaat, hetwelk in elken Singer winkel of van iederen Singer vertegenwoordiger kan worden gekocht.

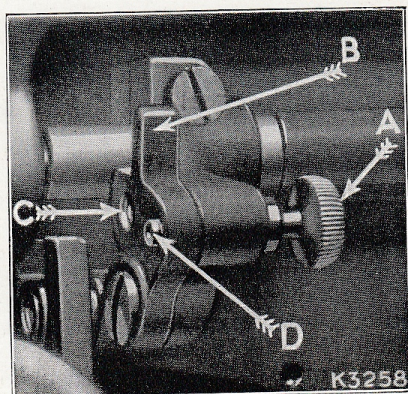

Fig. 19.

Borduren.

Voor plat borduren moet de persvoet worden verwijderd, omdat men het stiksel goed moet kunnen zien. Voor kant borduren, d.i. open werk, vervangt men den gewonen persvoet door den veerenden voet No 121094. Voor borduurwerk moet de transportteering buiten werking worden gesteld en het werk worden behandeld, zooals in het vorige hoofdstuk is aangegeven.

WENKEN.

Zwaar loopen van de machine. Indien de machine zwaar loopt, nadat ze eenigen tijd ongebruikt heeft gestaan, moet ze met petroleum worden gesmeerd. Laat ze snel loopen, droog haar af en smeer met Singer olie.

De riem moet juist strak genoeg zitten om niet door te slippen. Indien te los, inkorten en weer samenvoegen.

Naalden breken. Vergewis U, dat de naald niet krom is, de bovenspanning niet te strak en de persvoet of apparaten stevig vastzitten. Vermijd aan de stof te trekken en naai geen dikke naden of stof met een te dunne naald (zie tabel binnenzijde van omslag.)

Draad breekt. Als de bovendraad breekt, overtuig U dan of :

De machine goed is ingeregen.

De bovenspanning niet te zwaar is.

De naald niet krom of bot is, of dat ze verkeerd is ingezet.

De draad niet te grof voor de naald is (zie tabel binnenzijde van omslag).

De spanningveer (3, Fig. 9) niet gebroken is.

Mocht de onderdraad breken, verminder de onderspanning (zie blz. 12) en pas op, dat zich aan de spoelhuls of onder de spanningveer geen pluizen bevinden.

Steken overslaan. Controleer, of de naald goed gesteld is (zie blz. 8), dat ze niet bot, krom of te dun is voor den draad.

Steken lussen. Let er op, dat de draadaan-trekveer (3, Fig. 9) niet gebroken is, dat de boven- en onderspanning gelijk zijn (zie blz. 11), dat de spoelhuls en naald op de juiste wijze zijn ingeregen, dat de draad van goede kwaliteit is en past bij de naald (zie tabel binnenzijde van omslag).

Intrekken van de stof. Zorg er voor, dat beide spanningen gelijk zijn.

AANWIJZINGEN
VOOR HET GEBRUIK DER
APPARATEN
DIE KUNNEN WORDEN AANGEWEND BIJ
SINGER*
NAAIMACHINES
KLASSE 201K

ATTENTIE.—Alvorens een dezer apparaten aan te brengen, late men eerst de naaldstang omhoog komen en verwijdere men den persvoet. Na verwisseling der apparaten laat men het vliegwiel langzaam naar zich toe draaien om zich te overtuigen, dat de naald door het middelpunt van het naaldgat gaat.

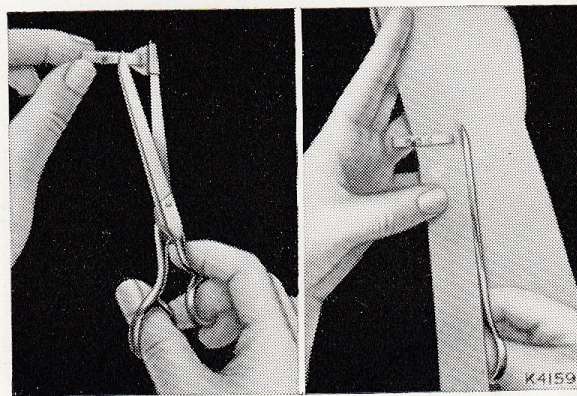
Stoppen op de naaimachine is oneindig netter en sterker en veel vlugger klaar dan met de hand.

Een moeizame taak wordt een genoegen.

Lees de aanwijzingen op blz. 19 en 20 van dit boekje, hoe U moet stoppen en borduren.

De biezenknipper.

De biezenknipper is een handig apparaat (in het bijzonder voor zachte stoffen) bij het knippen van schuine strooken van 11-35 mm. breedte. Men kan

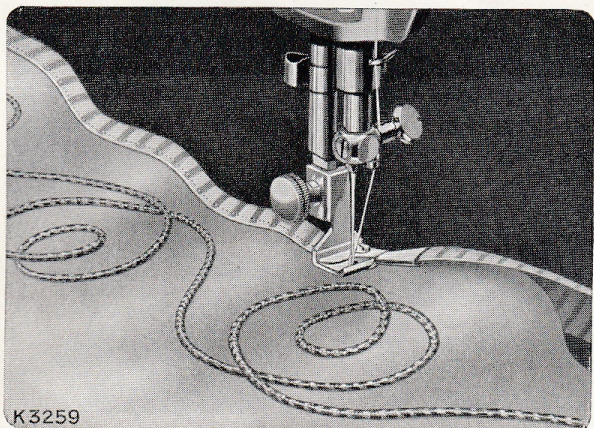
dit doen, door den biezenknipper op de punt van de schaar te zetten en de geblauwde schuif op de gewenschte breedte te stellen. De streep **F** is het punt, waarop voor belegsels moet worden afgesteld de streep **B** voor boorden en de streep **C** voor koord- of biezenwerk.

Breng de stof in den biezenknipper, met de kant tegen de geblauwde schuif, in bovenstaande houding.

Schuin geknipt boordband, te gebruiken met den omboorder, moet 24 mm. breed zijn. Hiervoor moet de schuif in het midden van de strepen **F** en **B** worden gezet.

De omboorder—Boorden.

Leid het boordband door de krul van den omboorder en trek het onder de naald. Leg den rand van het materiaal, dat geboord moet worden, tusschen

de krul van den omboorder en onder de naald, laat den persvoethefboom neer en naai als gewoonlijk.

Schuin geknipt boordband moet 24 mm. breed zijn.

Boorden met veterband. Ga te werk als bij het gebruik van schuin geknipt boordband; aanzien echter veterband en boordband, reeds omgevouwen gekocht, smaller zijn dan schuin geknipte reepen, moeten zij in de buitenste gleuf van den omboorder worden gebracht. De randen van veterband worden niet omgevouwen, zooals het geval is met schuin geknipte reepen.

Het maken van Fransche plooiën. Men handelt als bij het omboorden, met dien verstande echter, dat men de stof onder den omboorder legt, zoodat de plooi op de stof, inplaats van om den rand wordt gestikt.

Het stellen van en het werken met den omboorder.

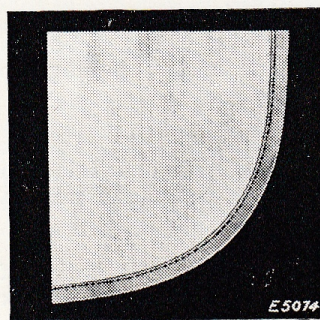
De te omboorden stofkant moet goed in de middelgleuf van de krul worden gehouden; met een beetje oefening gaat dit heel gemakkelijk. Indien men het materiaal uit de krul laat loopen, als men bij de naald is, dan zal de kant niet worden gepakt.

Ongelijke materialen en omstandigheden vereischen ieder een andere afstelling van den boorder om het stiksel vlak aan den kant te krijgen. Voor het maken van rondingen, moet de boorder ruimer worden gesteld, dan voor het boorden van een rechten kant.

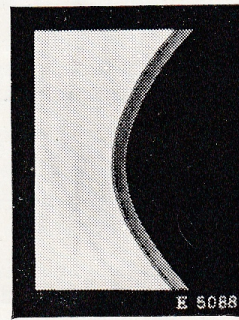
Om den boorder te verstellen, wordt de kleine schroef losgedraaid en de krul naar rechts geschoven voor een smallere, of naar links voor een bredere afstelling, waarna men de schroef weer stevig aandraait. Een beetje oefening is noodzakelijk, om met de afstelling van den boorder volkomen vertrouwd te raken.

Het boorden van buitenwaartsche rondingen.

Oefening is noodig om een ronding behoorlijk te boorden. De te boorden stofkant moet vrij, door

Voorbeeld van buitenwaartsche ronding.

Voorbeeld van binnenwaartsche ronding.

de krul loopen en mag er niet ingepropt noch er tegenaan worden gedrukt. Men leide het materiaal vanuit den achterkant van den boorder, daarbij naar links aanhoudend en wel zóó, dat de onafgewerkte kanten vanzelf in de krul van den boorder glijden.

Men trekke nooit aan het boordsel terwijl het door de krul loopt, daar schuin geknipt materiaal zeer gemakkelijk rekt en te smal zou worden bij het bereiken van de naald. Als dit gebeurt, zullen de kanten niet ombuigen.

Als men rondingen boordt, buige men het materiaal in hetzelfde tempo om als de machine loopt. Het is niet mogelijk, het materiaal in de geheele lengte van de krul te houden bij het boorden van een kleine ronding.

Laat het materiaal niet te snel inloopen, daar de kant dan samentrekt en trek er ook niet aan, daar de ronding anders geen behoorlijke vorm krijgt. Indien het stiksel den kant van het boordsel niet raakt, zoo verstelle men de krul een beetje naar links.

Het boorden van binnenwaartsche rondingen.

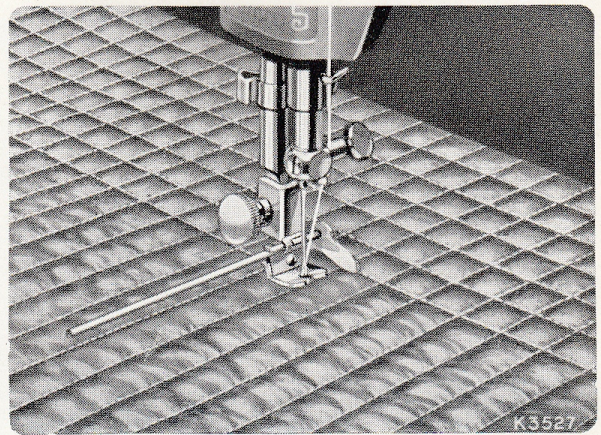
Deze afwerking wordt bij haast alle geboorde kledingstukken aangetroffen, maar oefening op verschillend materiaal is noodig.

Bij het boorden van een binnen-ronding, moet de stofkant glad gestreken worden onder het inloopen in den boorder. Zorg er voor, de stofkant alsdan niet te rekken.

Indien het materiaal zacht is, zooals batist of crêpe de chine, stik dan eerst met de machine vlak langs den kant, alvorens te boorden.

De watterder.

De geleider van den watterder kan, naar believen, rechts of links van de naald worden gebruikt. De afstand van den geleider ten opzichte van de naald,

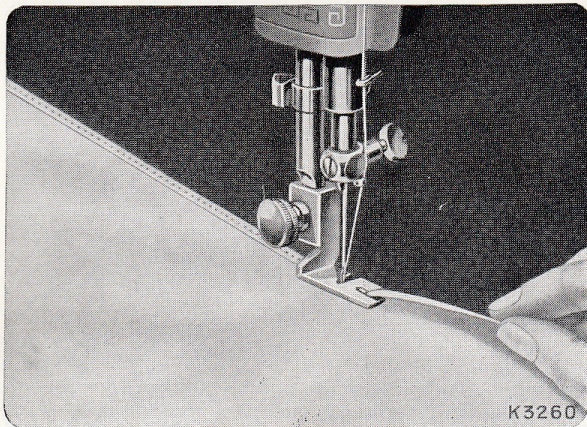

bepaalt de ruimte tusschen de naden. Schuif de stift in den houder aan den voet en stel haar op de verlangde breedte; laat den voet vervolgens op het materiaal zakken.

Watteeren. Voor de eerste naad late men den watterder-geleider langs de kant van het materiaal loopen, een rechte plooi of een lijn, al naar verkiezing. De volgende naden worden recht en op evenwijdigen afstand gemaakt, door de vorige naad gestadig onder den geleider te houden, zooals afgebeeld.

De zoomvoet—Zoomen.

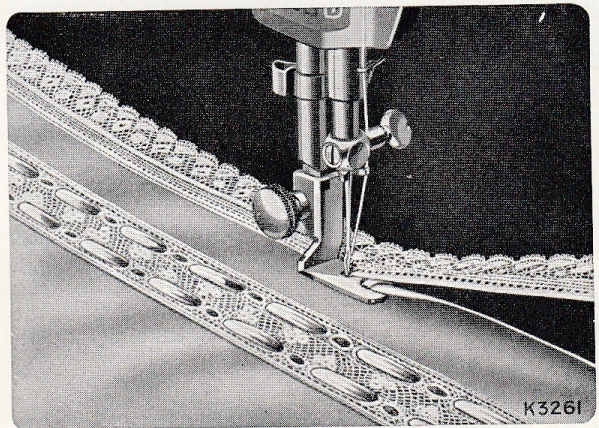
Knip het rechter hoekje van de stof af, zoodat de rand gemakkelijk krult. Leg het materiaal dan, terwijl de zoomvoet omhoog staat, van links naar

rechts onder den voet, met den rand een weinig naar boven; steek den hoek in den mond van den zoomer, schuif de stof op, totdat het de krul vult en de naald bereikt. Laat den voet neer en maak de eerste steken langzaam. Leid het materiaal met duim en wijsvinger van de rechterhand zoo, dat de rand vlak over den bovenkant van den zoomer loopt en ga aldus verder met naaien. Let er op, dat de krul van den zoomer precies gevuld blijft. Begint de rand van de stof uit den zoomer te loopen, dan beweegt men de hand naar links; loopt de stof daarentegen te veel in den zoomer, dan moet zij met de hand naar rechts worden geschoven.

Zoomen en tegelijkertijd kant aannaaien.

Begin te zoomen, zooals uitgelegd op blz. 28 en na een eindje gezoomd te hebben, houdt men op, wanneer de naald op haar hoogste punt staat.

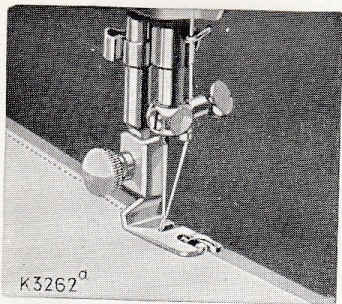
Zet den zoomer omhoog, ten einde den druk op den zoom op te heffen en leid de kant door de gleuf in den zoomer en boven den zoom, zooals op de illustratie aangegeven.

Men moet er op letten, dat de zoom in den zoomer niet wordt verschoven en dat de naald tegelijkertijd door kant en zoom gaat. Dan laat men den persvoet neer en leidt de kant over den zoomer, waarbij men er op moet passen, dat de kant ver genoeg in de gleuf zit.

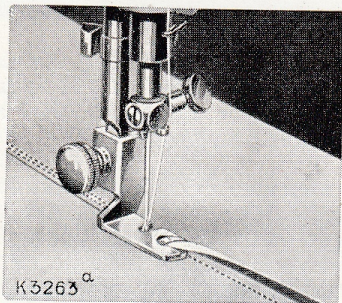
De zoomvoet—Overnaaien.

Leg de twee stukken stof op elkaar, met den verkeerden kant buiten, zóó, dat de onder liggende stof een beetje meer naar rechts uitsteekt dan het boven liggende stuk, zooals de illustratie laat zien. Naai beide stukken aan elkaar, waarbij het voorste, uitstekende stuk van den zoomer als geleider fungeert om de naad recht te houden.

Naai dicht langs den rand van het bovenste stuk stof, doch niet te dicht bij den rand, anders zal de stof bij den naad uitscheuren, wanneer er aan getrokken wordt.

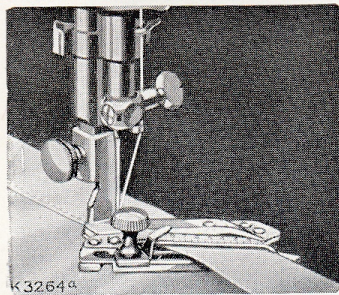
Breng den zoomvoet omhoog en vouw het werk open en vlak, met den verkeerden kant boven, zoodat de randen recht over-eind staan. Duw de randen bij het begin van den zoom in den mond van den zoomer tot aan de naald en laat

den zoomvoet neer. Men moet de stof met beide handen volkomen vlak houden onder het naaien en er op letten, dat de naad in de richting van den mond van den zoomer loopt. Voor den tweeden zoom moet men den steek eenigszins verlengen.

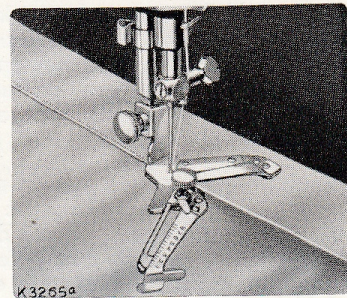
De verstelbare zoomer.

Met gesloten slede, zie bovenste illustratie, maakt het apparaat zoomen tot $2\frac{1}{2}$ cm. breed.

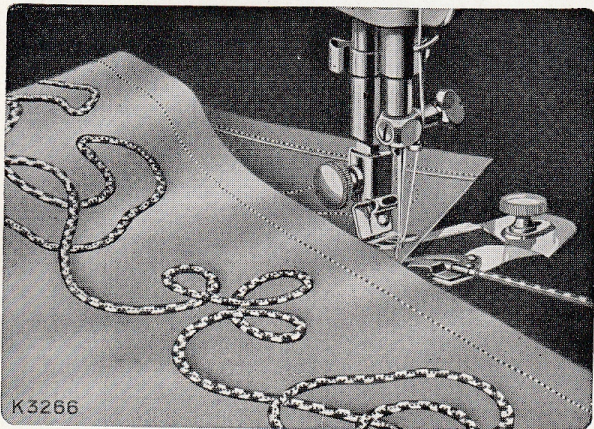
Draai de knopschroef vóór op den zoomer los en schuif de slede, totdat de puntige wijzer de verlangde breedte aangeeft; draai daarna de schroef weer vast. Breng den rand van de stof tusschen de slede en de tong met streepverdeeling; trek de stof voor- en achterwaarts, totdat de zoom zich heeft gevormd en breng den zoom zoover terug, tot het begin onder de naald ligt. Laat den persvoethefboom neer en begin te naaien, hierbij de stof zoodanig leidend, dat de zoomer steeds gevuld blijft. Men kan ook overnaaien, indien men de aanwijzingen op blz. 30 volgt.

Om een zoom van meer dan $2\frac{1}{2}$ cm. breedte te maken, draait ge de knopschroef los en schuift de slede zoo ver mogelijk naar rechts en naar U toe, zooals de onderste afbeelding aangeeft. Vouw met de hand een zoom van de gewenschte breedte, schuif de zoom onder de verlenging rechts van den zoomer, breng den rand van de stof in den omlegger en begin te naaien.

De Onder-Soutacheur en het opnaaien van soutache.

Bevestig tien watterder-voet, zooals afgebeeld. Om den onder-soutacheur aan te brengen, steekt

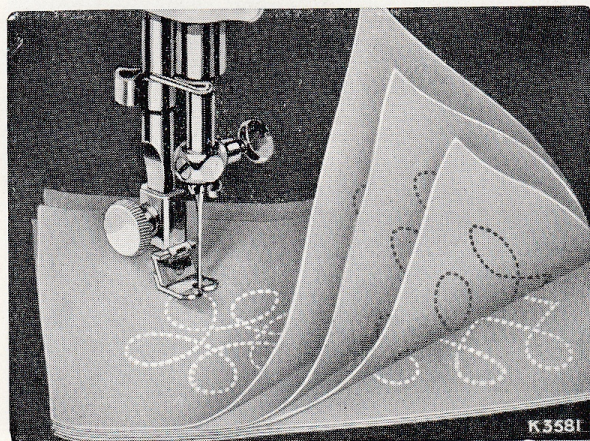

men het naar onderen omgebogen haakje van het apparaat in het gat in de steekplaat rechts van den transporteur. Plaats de knopschroef van den geleider in de gleuf van het apparaat en in het gat in de hoofdplaat van de machine. De onder-soutacheur moet stevig vastgezet worden door de schroef aan te draaien.

Het patroon of de teekening voor de soutache moet op den verkeerden kant van de stof worden gedrukt of geteekend. Steek de soutache van links tusschen den geblauwden geleider en de onderste plaat, tot ze in de achterste en voorste soutachegeleiders komt en leid de soutache vervolgens onder de naald. Leg de stof, met den verkeerden kant boven, op de soutache, laat den persvoet neer en begin te naaien, waarbij ge de lijnen van het patroon of de teekening volgt.

Hoe soutache-patronen te perforeren.

In plaats van het patroon op het materiaal zelf te drukken of te teekenen, kan een geperforeerd ontwerp van papier worden gebruikt.

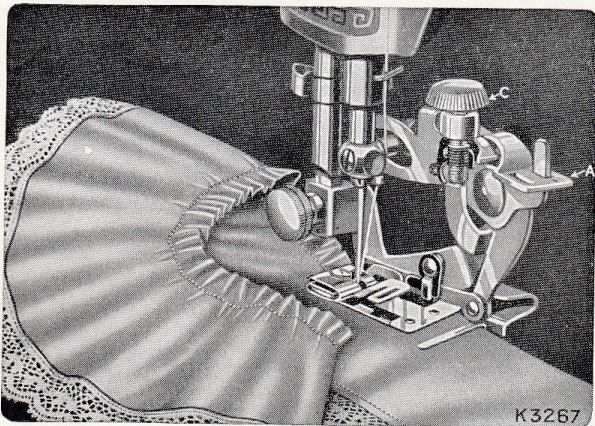

Een soutache-patroon kan met de machine worden gecopieerd, door het aan eenige vellen papier te spelden, als boven aangegeven.

Bevestig den watterder-voet en rijg de machine niet in. Volg het voorbeeld met de naald. Meerdere copieën kunnen op deze wijze worden gemaakt, door een er van op het te soutacheeren materiaal te spelden. Als de soutache gereed is, trekt men het papier er af.

De rimpelaar—Rimpelen.

Bevestig den rimpelaar en pas op, dat het hefboomje met den naaldhouder wordt verbonden, zooals afgebeeld.

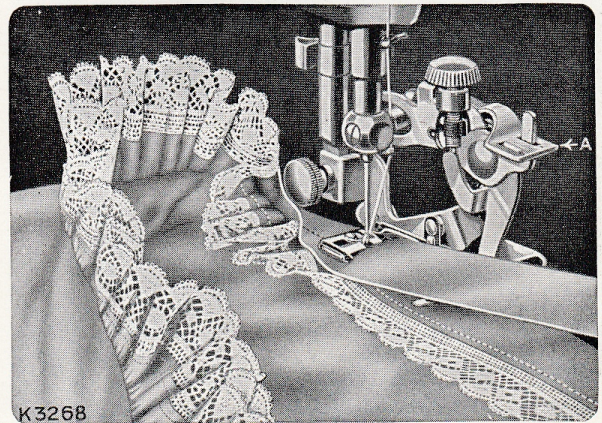

Om bij elken steek een plooi te maken, plaatst men het rechtop staande stiftje in gleuf I van den hefboom (A). Schuif de te plooiën stof onder den grijper vóór aan den rimpelaar en tusschen de beide geblauwde plaatjes tot even voorbij de naald; laat den persvoet neer en begin te naaien. Om een fijnere plooi te maken, verkort men den steek en men verkort de beweging van het plooi-armpje door knopschroef (C) naar links te draaien. Om een grovere plooi te maken, draait men de knopschroef lager en men verlengt den steek. Al naar gelang men de knopschroef hoger of lager stelt, kan men een groote verscheidenheid van plooiwerk met dezen rimpelaar vervaardigen.

De rimpelaar.

Plooiën tusschen twee stukken stof.

Leg het onderste stuk stof onder den rimpelaar; breng het stuk stof, dat geplooid moet worden, in den rimpelaar, zooals op de voorgaande bladzijde

verklaard en laat het bovenste stuk stof over de geblauwde plaatjes heenloopen, zooals de afbeelding aantoont.

Plooiën en tegelijkertijd aannaaien.

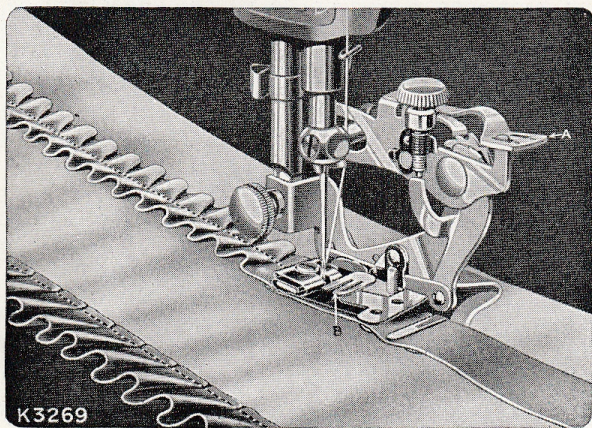
Leg de stof onder den rimpelaar en het te plooiën stuk tusschen de geblauwde plaatjes en handel verder als bij het plooiën.

Vóór het gebruik moeten de wrijvende deelen van den rimpelaar worden gesmeerd.

ATTENTIE.—Men mag den rimpelaar nooit, onder welke omstandigheden ook, laten werken, zonder stof tusschen de geblauwde plaatjes.

Vijfsteeks-plooitjeswerk.

Voor vijfsteeks-plooitjeswerk bevestigt men het stiftje in gleuf 5 van hefboom (A), zooals afgebeeld.

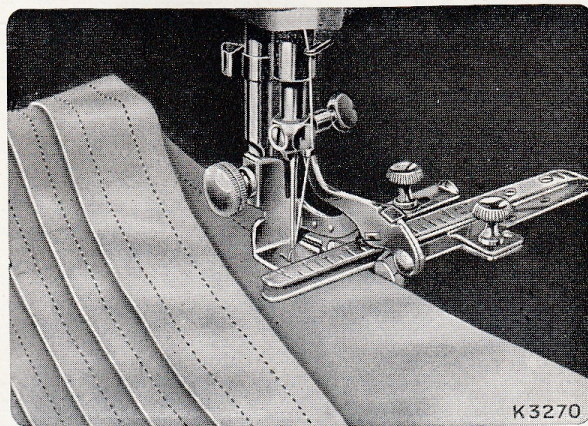

Het plooiplaatje wordt dan om de vijf steken voorwaarts en achterwaarts bewogen. Fijnere of grovere plooiën verkrijgt men, door alleen de steeklengte te veranderen.

Om geplooiide garneering te maken. Leid een smalle strook stof of een lint door één of door beide gleuven in den kleinen geleider (B) en onder den persvoet en de naald, zoodat het midden over de te plooiën stof ligt.

De vouwenmerker.

Bevestig den vouwenmerker, zooals de illustratie aantoonst. Het apparaat heeft twee schalen met

cijfers, een aan de voorzijde (de afstand-schaal), verdeeld in achtsten van een Eng. duim en de veer in het midden (de vouw-schaal) in zestienden van een Eng. duim. (Eng. duim is $2\frac{1}{2}$ cm.)

De vouw-schaal geeft de breedte van de te maken vouw aan. B.v. : Indien men een vouw van een $\frac{1}{4}$ Eng. duim wenscht te maken, moet men de achterste knopschroef losdraaien en den geleider zóó schuiven, dat de rechtopstaande rand boven het cijfer 2 staat. Dan zet men de knopschroef weer vast.

Wanneer men de dichtstbij zijnde knopschroef losdraait, kan men de afstand-schaal in beide richtingen schuiven om den verlangden afstand tusschen twee steekrijen te verkrijgen. B.v. : Wanneer men vouwen van een $\frac{1}{4}$ Eng. duim wil maken met een $\frac{1}{4}$ Eng. duim effen ruimte tusschen twee vouwen, moet het cijfer 3 van de afstand-schaal precies tegenover het naaldgat staan, of, indien men geen ruimte tusschen twee vouwen wenscht, dan het

cijfer 2. Na de verlangde tusschenruimte verkregen te hebben, draait men de knopschroef weer vast.

De bediening van den vouwenmerker is buitengewoon eenvoudig. Vouw het materiaal met de hand en breng het in het apparaat, zóó, dat de omgevouwen rand over het rechtop staande merkpunt, onder het linker einde van de afstand-schaal, heen ligt, vervolgens tusschen de vouw-schaal en onder den voet. De hefboom, bovenaan, moet naar beneden staan, zie illustratie en de rand van de vouw tegen den kleinen geleider.

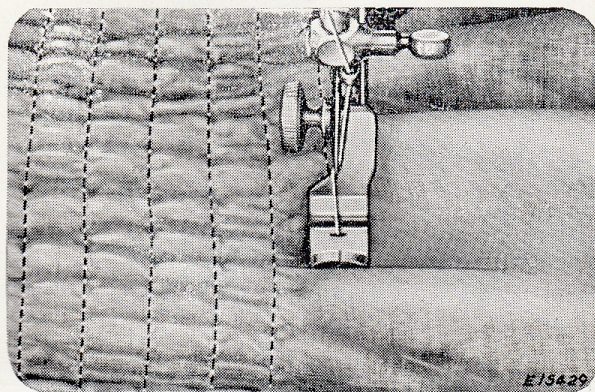
Laat den persvoet neer en begin gewoon te naaien, hierbij zorgdragend, dat de omgevouwen rand tegen den geleider blijft loopen. Als de eerste vouw klaar is, zal blijken, dat de stof meteen gemerkt is voor de tweede vouw. Vouw de stof langs die vouwlijn en handel als bij de eerste vouw, de vlakke zijde het hoogst. Bij het maken van de laatste vouw, moet men den hefboom omhoog zetten, zoodat hij niet op de afstand-schaal drukt. In deze positie wordt geen groef voor een volgende vouw gemaakt.

Gebruik de onderstaande tabel als hulpmiddel om den vouwenmerker te stellen.

		Vouw- schaal	Afstand- schaal
$\frac{1}{8}$ " (3 mm.)	vouw, zonder tusschenruimte	1	1
$\frac{1}{8}$ " (3 mm.)	vouw, 3 mm. tusschenruimte	1	$1\frac{1}{2}$
$\frac{1}{4}$ " ($6\frac{1}{2}$ mm.)	vouw, zonder tusschenruimte	2	2
$\frac{1}{4}$ " ($6\frac{1}{2}$ mm.)	vouw, $6\frac{1}{2}$ mm. tusschenruimte	2	3
$\frac{1}{2}$ " ($12\frac{1}{2}$ mm.)	vouw, zonder tusschenruimte	4	4
$\frac{1}{2}$ " ($12\frac{1}{2}$ mm.)	vouw, $12\frac{1}{2}$ mm. tusschenruimte	4	6
1" (25 mm.)	vouw, zonder tusschenruimte	8	8

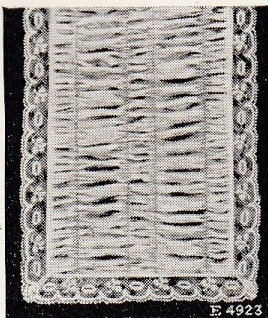
Plooien met den plooiervoet.

Stof onder den plooiervoet gelegd en op de gebruikelijke wijze genaaid, zal licht geplooid worden. Elke stof, die gemakkelijk valt, leent zich speciaal voor

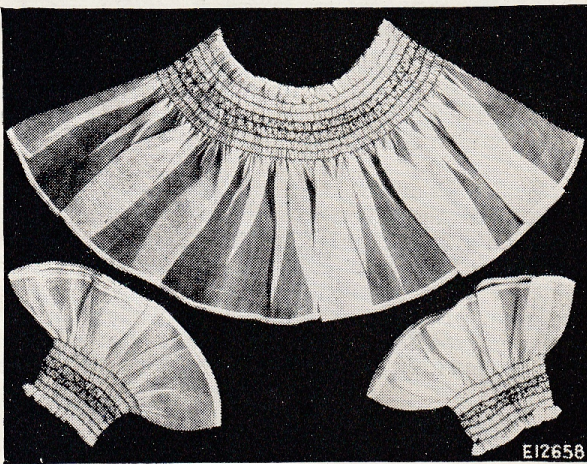
plooiwerk met den plooiervoet met een langen steek en zware spanning. Om de plooiën voller te maken, wordt de steek vergroot. Voor fijnere plooiën verkorte men den steek.

Met den plooiervoet kan men plooiën in dichte rijen maken, zooals boven aangetoond. Het materiaal laat zich even gemakkelijk leiden als bij het naaien met den persvoet. Fijne stoffen, zooals batist, zijde of tulle, kunnen zeer aantrekkelijk worden geplooid. Indien slechts lichte plooiën worden verlangd, zooals aan den bovenkant van mouw, of rondom den hals, zal de plooiervoet zeer handig blijken.

Plooiën.

Een zeer aardig effect verkrijgt men, door garen of borduurzijde in contrastrijke kleuren op de spoel te gebruiken. Hieronder zijn een witte organdie kraag en een stel manchetten afgebeeld met rood en groen smockwerk, gemaakt met den plooi voet. Hiervoor gebruike men fijn haak- of frivolitégaren als bovendraad en wit katoengaren op de spoel.

Smockwerk.

BIJ ELKAAR PASSENDE NAALDEN EN GARENS

(De naalden voor deze machinesoort zijn 15x1 naalden.)

No. der naald	SOORT VAN STOF	No. van katoen-en linnengaren of van zijde
9	Zeer dun katoen, batist, linnen, enz.	100-150 katoengaren 30 zijde
11	Zeer fijne kwaliteit katoen, linnen, shirting, fijne zijden stoffen, enz.	80-100 katoengaren 24-30 zijde
14	Shirtings, lakens, gebleekt katoen, katoenen stoffen, zijde, huishoudgoed en alle soorten gewoon werk.	60-80 katoengaren 20 zijde
16	Alle soorten zwaar katoen, dunne wollen stoffen, zware zijde, enz.	40-60 katoengaren 16-18 zijde
18	Dril, wollen stoffen, broeken, jongenspakken, corsetten, heerenjassen en damesmantels, enz.	30-40 katoengaren 10-12 zijde
19	Zware wollen stoffen, dril, zakken, zware rokken, broeken, enz. Over 't algemeen dikke kleren.	24-30 katoengaren 60-80 linnengaren
21	Zakken, grove kleeding en alle soorten zware stoffen.	40-60 linnengaren of zeer grof katoengaren